

NOUA FLOARE A DARURILOR

REVISTĂ PENTRU POPOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
CASA NAȚIONALĂ „REGINA MARIA”
PIATRA-N.

APARE ODATA PE LUNA
Cu sprijinul Casei Naționale „Regina Maria”

ABONAMENTUL:
60 Lei pe an . . . . .
5 Lei numărul . . . . .

De la vecinii noștri

Domnul Apostol D. Culea, cunoscut cărturar și demnitar superior în Ministerul Instrucțiunii, a conferențiat mai zilele trecute la Casa Națională vorbindu-ne despre ceea ce fac vecinii noștri pentru cultura mulțimei. Conferențiarul ne-a spus lucruri extrem de interesante despre înțelepciunea și stăruința cu care se lucrează pentru luminarea și educația poporului în țările vecine: Polonia, Ceho-Slovia, Ungaria, Serbia și Bulgaria, de la care avem de învățat atât de multe lucruri bune în această privință.

Dar dacă n'ar fi de mirat să vedem țări ca Polonia și Ceho-Slovia făcând strălucite progrese, întrucât e vorba de popoare cu o cultură mai veche ca a noastră; trebuie — în schimb — să ne pună pe gânduri că până și Bulgaria ne-a luat-o înainte, în ce privește grija pentru buna îndrumare a celor mulți.

Peste două mii de Case Naționale, sau case de sfat lucrează de multă vreme acolo, alături de școală, pe cât de tăcut pe atâta și de stăruitor spre a-l forma pe sătean și a-l ridica la o stare de înflorire economică din ce în ce mai superioară.

Analfabeți aproape nu mai au astăzi Bulgarii și Statul trimite anual zece de săteni să învețe practic, în Danemarca

sau în alte țări din apus, cum trebuie condusă o gospodărie țărănească spre a fi în adevăr productivă.

Ne-am deprins să-i privim cam de sus pe vecinii de peste Dunăre, care fac obiectul zeflemei noastre obișnuite; totuși acest popor, datorită — bunei lui conduceri — pășește înainte, încet poate, dar sigur și sistematic și deși inferior nouă ca însușiri, avem de învățat dela el multe lucruri bune.

Nu putem spune că nu se lucrează și la noi și că n'am fi făcut progrese frumoase în scurt timp. Progresul nostru însă, înfățișează mai ales partea de suprafață a vieții, orașele, sau mai bine centrul orașelor.

Nu putem spune, din nefericire, același lucru și despre satele noastre, unde din pricina chipului primitiv în care sunt conduse încă, gospodăriile țărănești nu pot produce ceea ce ar trebui.

Până ce școala sătească va fi cea dorită, mai este încă mult; agricultura, creșterea vitelor și întreaga lui gospodărie nu l-a învățat pe țaranul nostru și nu l-a ajutat nimeni să le facă așa fel ca din ele să poată scoate foleoasele cuvenite.

Astăzi deabia dacă mai are cu ce să-și plătească dările; să mai poată face însă și vre-o economie, este exclus.

Statul n'a făcut nici un sa-

crificiu mai însemnat pentruca țaranul să fie bine îndrumat în conducerea unei gospodării productive. L'a hrănit doar din belșug cu reforme „administrative”, „electorale” etc. pentru aplicarea cărora și pentru experimentarea cărora, s'au găsit ușor miliardele ce-și aveau locul — dacă era minte — în promovarea gospodăriilor țărănești știindu-se că dacă vor avea cu ce trăi bine țaranii, vom avea și noi toți, în țară.

A mai făcut statul sacrificii enorme, a cheltuit alte rânduri de miliarde cu susținerea unei mari industrii parazitare, în conducerea căreia s'au cuibărit atâția oameni politici. S'au mai cheltuit sume enorme pentru lucrări de lux, pe când pentru modernizarea gospodăriei țărănești, abea dacă s'au făcut câteva încercări timide, în care statul s'a arătat totdeauna foarte sgârcit.

Nici pământul nu se mai poate cultiva cum ne-am deprins din strămoși, nici vitele nu se mai pot crește ca până acum, de râde lumea de noi și apoi, nici pomii nu ne vor da folosul cuvenit cu totala lipsă de îngrijire în care-i lăsăm.

Iată lucruri, pe care vecinii noștri și Bulgarii și Sârbi și Cehii, Ungurii și Polonii le fac mult mai bine decât le facem noi.

Când le vom face și noi cum trebuie, atunci nu ne vom mai căina de sărăcie.

continuare în pag. 11-a

Politiciani, nu vă jucați cu focul!

Sunt proaspete încă în mintea noastră întâmplările de pe malul Nistrului: șase indivizi, străini de nația noastră, au încercat să treacă Nistrul la bolșevici și au fost împușcați de grănicerii noștri pentru că nu s'au oprit la somațiile făcute. Nu mult după asta, alți câți-va au încercat acelaș lucru și numai datorită conștiinței de adevărat soldat a unui grănicer, care a dat pe față planurile lor, au fost prinși și numai unul a trecut dincolo, se pare și acela mort pe celălalt mal al Nistrului. Aceste fapte au fost la timp comentate prin ziare, unele din ele ajungând să ridice la rangul de eroi pe acei cari au căutat să fugă de legile țării noastre (unii din ei trebuiau să-și facă armata) ori să ne vândă documente de apărare națională la

De la vecinii noștri

urmare din pag. 1-a

Grija oamenilor de stat și a conducătorilor treburilor publice trebuie să se îndrepte grabnic în această direcțiune; altminterea, gospodăria țării noastre va continua încă să prezinte străinilor înfățișarea omului galant, care se îmbracă cu frac, își pune cravată scumpă la gât, dar umblă desculț.

Pr. C. Matasă

cei mai temuți dușmani ai noștri.

Dar lucrurile nu s'au oprit numai aci. Au ajuns și în parlament. Ne-am fi așteptat să se ridice absolut toți împotriva acelor cari fac asemenea încercări, să vestejească nația care se încălzește la sânul patriei noastre și să ne desmeticească, pentru a nu ne trezi într'o bună zi inveninați de șerpî.

Ne-am fi așteptat apoi să se ridice osanale grănicerilor noștri — eroi necunoscuți opiniei publice — care cu jertfa sângelui lor ne asigură paza la Nistru. Aș! S'au găsit câți-va „reprezentanți ai națiunii“ cari au făcut guvernul răspunzător de aceste „crime“ și au cerut nici mai mult nici mai puțin decapitarea acestor soldați români, pentru că au îndrăznit să tragă cu pușca în niște „bieți oameni fricoși și buni români“.

Acest strigăt amenințător, amenințător ca să se audă peste hotare, la Liga Națiunilor chiar, a găsit sprijin și din partea unor politiciani români sadea.

Ei bine, asta trece peste puterea de înțelegere a noastră și ne face să ne îngrozim.

Nu numai atât. În diferite ocazii și prin diferite gazete, se strecoară pe nesimțite idei din acele care amețesc sufletele cetă-

tenilor cari luptă din greu cu traiul, făcându-i să creadă că „raiul bolșevic“ va veni în curând și la noi.

Luați bine seama ce faceți, domnilor politiciani!

O idee asvârlită cu ocazia unei întruniri, fie ea și în vederea alegerilor eparhiale (căci nici aici n'a lipsit propaganda și trepădarea acestor politiciani), incurajarea la ținerea stilului vechi, o bârfeală la adresa adversarului, un articol nechibzuit la un ziar, duc toate acolo unde doresc dușmanii noștri: anarhia.

Nu sunt destui în mijlocul nostru, cari vântură vrajba și anarhia printre muncitorii noștri? Nu-i destulă armata spionilor străini care se plimbă ca în țara lui Cremene și culeg informațiuni și cumpără acte secrete de apărare?

Lăsați toate ambițiunile personale și de grupare și dați-vă mâna toți câți sunteți români, acum când țara fierbe de mizerie și când orice piatră asvârlită în baltă, fie ea cât de mică, va tulbura în așa fel liniștea, că întreaga generație de azi, nu va fi în stare să salveze patrimoniul strămoșilor.

Ochii să ne fie ațintiți la răsărit, și la apus și la miază zi.

Ursul joacă în vecini și ne putem aștepta că dă și pe la noi. Deaceea, nu vă jucați cu focul!

C. Luchian

Istoria unui rămășag...

Novelă de Mihail D. Stamate

Cap. I.

In care se vorbește de niște ruini vechi

Dacă în urmă cu vre-o jumătate de veac, vreunul din domniile voastre și-ar fi purtat picioarele prin satul Văleni din ținutul Sucevei, ar fi găsit în locul ruinelor de astăzi curțile vechi boerșii ale vornicului Toma Damian suflet destoinic în dregătoria sa și inimă amar încercată de robia destinului. Oglindindu-se în apele limpezi ale Moldovei, împrejmuite de brazi falnici și stăpânind plaiurile prin înălțimea zidurilor, așezămintele se ridicau în zare strălucitoare și mândre, ne-

voe mare... În umbra lui s'au urzit pe vremuri idei de propășirea nației și s'au adunat în nopți de iarnă la sfat boerii cărturari ca să-și istorisească necazurile gustate în pribegia trăită prin străinătăți când erau izgoniți de mânia fără de margini a domnitorului Moldovei, iubitor de așezămintele culturale și isteț înfrământător de revoluții. În vremurile acele, în fața curților vibratoare de viață și belșug, în loc de bălăriile de astăzi care se ridică amenințătoare ca niște săbii de răzvrătire, ar fi văzut o grădiniță de flori felurite ca un adevărat colț de raiu, cu toate frumusețile și zâmbetele pământului. Trandafirii agătători și vița de lăurușcă împodobeau pâlmarul până sub streșină. Sub ferestrele zăvorite cu obloane legate în fier se ridicau crinii gingași și nalba

vrednică ca o față mare; apoi micșunele și condurii, bujorii și gura leului și multe alte flori împetrișeau grădina. Păsărelele cirpeau voioase, iar albinele sprintene tremurau în soare ca niște picături de aur și adunau belșugul fagurilor din frăgezimea florilor...

În toiul verei era o frumuseță de nespus. Viața și veselia surădea în mișcarea florilor și în tremurul crengilor de trandafiri. Ferestrele larg date în lături arătau perdele măestrite care tremurau în vânt. În pâlmar stăteau boerii la sfat privind cu mulțămire până departe în strălucirea argintie a prundului apei Moldovei. Jupănița Irina, soția lui Toma Damian, împletea horbotă albă, tainuitoare de gânduri și dorințe nemărturisite și se bucura ca o tânără femeie de blândețea

IN GRĂDINA DE POMI

Stam într'un sfârșit de Aprilie sub ploaia florilor, ce-mi ninsese grădina de pomi și gândeam la strămoși, — căci marginea dealului din față este un șirag de foste livezi plantate de mâini care demult nu mai erau și admiram dragostea lor care pierise tot de mult, constatând că nu mai era cine le îngriji, deși molți nepoți avu-au acei bătrâni.

Am făcut un calcul matematic asupra numărului de gospodării din acele îndepărtate vremi și am ajuns la convingerea care nu poate să fie desmintită, că fiecare din răsleții locuitori, a frumoaselor noastre văi, aveau împrejurul casei, cel puțin una sută de pomi roditori: meri, peri, cereși și vișini. Înafara mirositorului tei, simțitorului plop sau a mastacănului semeț cu coaja lui tot albă, care străjăuiau colțurile livezilor.

Iar noi, luați de valul grăbitei vremi am prins o pătură subțire de spoială și ne-am îndepărtat prea mult de această ocupație care e frumoasă și bănoasă, încercând să trecem prea repede în lumea „șurubului“ cum zice D-I Sadoveanu în „Baltagul“, — care nu-i încă a noastră.

Eu am ajuns la convingerea care m'a îndemnat la aceste rânduri, că „numai cultura pomilor“ în special pentru văile care nu produc grâu — cum e Bistrița —

împreună cu albinăritul despre care voi scrie altă dată — vor putea scoate din sărăcie o populație în adevăr necăjită și care se găsește la o mare răspântie de viață. Cu această ocaziune, precizez un lucru știut de prea puțin și scos din experiență, că nicăeri nu merge mărului mai bine ca pe valea Bistriței și împrejurimile Neamțului.

Incercați!

Prezum inginerul Leonida visa electrificarea Moldovei prin căderea de apă, ce voia să o facă la Bicz folosind energia râului, eu visez — și cred că nu va trece prea mult timp până ce o vom vedea, că plecând din Piatra-N. spre Broșteni, să treci într'un sfârșit de Aprilie printr'o vale albă de florile pomilor, de grădinile înverzite.

Când va fi toată această vale o grădină nesfârșită ca'ntr'o poveste. ca'ntr'un vis, atunci va fi aci un raț și veți vedea fețe senine și gospodării mai alese.

Pomul este o ființă scumpă nouă și viața lui este o muncă care înviorează. El dă bucurie copilului și toțig bătrânului!

Adeseori amintirile unui om, a unui sat sau unui popor, de un pom sunt legate.

Teiul lui Eminescu, gorunul lui Horia sau părul lui Alex. Russo.

și dragostea iscusitului tovarăș care-i cerceta făptura și-i pătrundea ființa cu privirile arzătoare... Pe vremurile acele dragostea era mai fierbinte, mai înfocată și în deosebi mai credincioasă, asemenea vinului șagalic și atot stăpânitor. Privea cu ochii săi strălucitori jupănița Irina orânduirea gospodăriei și se bucura de vrednicia soțului ei... Prin amintiri îi treceau icoane de indemn și virtuți din viața strămoșilor trăiți în conacul rămas moștenire lui Toma Damian dela uricarul și înțeleptul spătar, iubitor de neam și insecător de cronică, Vasile Damian. În inima ei înfiorată de viață și dornică de dragoste cuminte... isvoarau simțiminte de evlavie și bine-cuvântare pentru trecut. Iar horbota tremura în mâinele ei albe ca o aprobare tăcută, ca o prietenă supusă.

Boerul, satisfăcut își privea gospodăria ce i se așternea în față ca o masă întinsă și sufletul său energic și activ plănuia adausuri și mai vașnice orânduiri.

În fundul curții durase grajduri și cereșere încăpătoare — acoperite cu țigla arsă în pară de mesteacăn, de li se vedeau acoperișurile tocmai dela Baia Sucevei, dincolo de Șoimărești. Pe dreapta curților ca o blană de verdeață dinspre miază noapte, se desfășura o livadă până hât în fund sub gardul bisericei domnești, livadă cu pomi crescuți în voea lor — de felurite roduri, care îndestulau pe toți ai casei cu fructe gustoase de când rodeau și până infloreau iarăș. Sub conac se adânceau beciuri răcoroase, care intrau în inima pământului pe trepte multe și late de stejar.

În cartea amintirilor sale din copilărie, Russo zice:

„Părul din mijlocul satului era judecătoria (divanul) unde sfătuia satul, era umbra la care poposea străinul, era locul jocurilor noastre ale băeților. Dece vorbesc de părul satului? Vântul primăverii a bătut. Dorul leagănelui copilăriei mă ajunge, spre codru mi se întorc ochii și zăresc umbra părului copilăriei mele, care își întinde ramurile ca niște brațe și își scutură florile pe inima mea ca o ploaie răcoroasă“.

Dar în afara faptului că omul e legat cu sufletul de el ca de un bun prieten, pomul dă multe binefaceri. Fructul cu care își astămpără setea ori chiar foamea nevoiașul, umbră, ostentului de muncă și arșița soarelui, e leagănelul pruncului cu care merge mama la prășit, e fabrica care curăță aerul, e sălașul miilor de păsărele, e înblânzitorul gerului și al arșiței.

Puneți alături un sat fără pomi și cu unul în care casele sunt ascunse de crengile pomilor stuțoși. Cel dintâi e un sat de sărăcie, lipsit de viață; celălalt e frumos, arată belșug; primăvara e încununat de flori, vara e răcoare, toamna bogăție și totdeauna sănătate. Cine a trecut prin Rădășeni s'a convins de aceasta! Un copac sădit e un ban sigur pus la casa de economie.

An cu an crește și prețuște

În întunecimea lor se hodicneau bușile pline strâns incolăcite de brăe puternice de alun. Vinuri undilemni și roșii ca sângele își întăreau aroma în cursul anilor. Avea boerul Toma Damian o patimă neînvingătoare: vinul cu cât este mai vechiu și femeea cu cât este mai aprigă — înflăcărează sufletul și deșteaptă cutgetul din adormire. Iar un păhăruș de sevă de viță rară și o străfulgerare de ochii negri de jupăneasă... întăresc duhul și aprind inima. Și boerul avea patemi și obiceiurile lui dela strămoși moștenite și a le îndepărta de ființa sa nu-i era cu puțință... Așa erau boerii în vremuri... aveau patemi dar și virtuți, obiceiuri dar și calități.. toate cu însemnătatea cuvenită... Nu aruncau patima pentru semeni ci calitățile și virtuțile în

tot mai mult ca un ban pus cu dobândă.

Tineretul trebuie crescut în spiritul de a iubi, sădi și păzi pomii căci e o chestie de viață pentru viitor, această ocupațiune.

Las sfaturile practice pentru cultura lor căci oricine și le poate ușor însuși lua din cărțile bune pe care le avem, sau prin încercări ori vizite ce ar face în regiuni de pomi.

Mă interesează numai dragostea pentru ei, pe care strămoșii o aveau într'o mare măsură și care trebuie să reinvie la noi.

Plantarea pomilor e o datorie chiar, e o chestiune de viitor pentru țara noastră, fără să sortim pământul la o săcătuire și pe urmași la lipsă.

Scoala cea dintâi să fie gata pentru a desvolta dragostea și a înzepe tactica.

Plantați pomi ori și unde: la școală, la biserică, în curtea oricărui om dornic, pe marginea șoselelor sau pe prundul satului și oriunde ar fi puși. îngrijiți-i și ferțiți-i de distrugere!

Prin aceasta se face educația frumosului, stabilindu-se legătura între folositor și frumos.

V. Scripcaru

Citiți și răspândiți

Noua Floare a Darurilor

Revistă pentru popor

Serviciul țării iar patemile și obiceiurile întru desfătarea lor.

Vremea și-a îndemnat cursul mânată de voea destinului și oamenii au mers mai departe unii din alții după legile rânduite de Dumnezeu... De vechime așezămintele străbune cât și oamenii și-au căpătat o altă înfățișare... Clădirile și-au subțiat zidurile și și-au înălțat turnurile, iar oamenii s'au civilizat... Pământul își schimbă fața iar oamenii sufletul, innăsprindu-și inima.

Astăzi la Văleni — deasupra apelor Moldovei—totul e în ruină. Zidurile parcă plâng sub brazii loviți de furtuni și fulgere. Acareturile dărâmate stau pustii și cucuvaele le însuflețesc destinul în nopțile de vară.

Singurătatea revarsă o melancolie rece și o spaimă de biserică arsă.

In casa unui dac

Mai zilele trecute am rătăcit prin ținutul zidurilor legate de originea noastră etnică. În unul din satele ce se țin lanț pe valea Hațegului, am fost găzduit la cel mai cuprins gospodar. Ii plăcea să spuie că a ajuns fruntașul satului; nu uita însă să amintească sărăcia dela care a pornit.

Era un tip cum nu se întâlnește prea dese ori. De statură mijlocie, îndesat, ciolanos, lat în spete, cu gâtul scurt și gros, purta capul cam plecat înainte.

Avea fața deschisă, ochi mici, care căutau adânc și frunte cam îngustă, numai brăsdături. Nu purta barbă nici mustați: neras de câteva zile, firele de păr țepoase, îi încadrau gura, relativ mică, cu o umbră rară.

Nu știu cum era înfățișarea dacilor; expresiunea gazdei mele îmi aducea însă aminte de capul unui trac, găsit de curând alături de al unui mediteran, în săpăturile din Afganistan.

În apropierea aceasta poate am fost sugestionat nu numai de atmosfera locurilor cât și de manifestățiunile vieții în care am trăit câteva ore.

Viața unui cioban este arhaică, nespus de arhaică. Nu-ți poți închipui, că omul neolitic ar fi trăit altfel. Viața arhaică a ciobanului este însă, în mare parte, menți-

nută și de asprimea mediului în care își duce zilele.

Dincoace arhaismul cel mai curat, era păstrat jos, în vale, în calea civilizației, în contactul cu lumea evoluată. Și totuși a rămas așa, cum nu-mi pot iarăși închipui altfel viața dacilor de acum aproape două mii de ani în urmă.

Mai întâi îmbăcămintea acestui sătean chiabur era redusă la simplitatea extremă a ciobanului.

Cămașa din pânză de cânepă, țesută 'n casă, cu fire noduroase, lungă până la genunchi nu era încheiată la gât; lăsa să se vadă pieptul musculos ars de soare. Ismenele sunt înfășurate pe pulpă de obiele fabricate tot în casă, strânse cu cureluse de piele. Încălțăminte străbună din piele de porc, e opinca răsfrântă la vârf. Un chimir îngust, din care nu lipsea cuțitul cu plăsele, încingea larg mijlocul trupului.

Vremea răcoroasă, trăgea a ploaie. Un pieptar fără mânici, întors cu mițele 'n afară, servea drept apărare împotriva umezelii. Din îmbăcămintea întregă numai pălăriuța, ca un ceanaș cu fundul lat, nu era făcută 'n casa.

Imi deveni simpatic cum l-am văzut. Simțeam în el omul adevărat, cu voința înceată dar hotărâtă, cu mușchi de oțel ce dovedea munca, cu privirea iscoditoare ce căuta

Grădina de pomi e asemenea unei păduri răvășite de lăcomia omenească. Copacii îmbătrâniți, aplecați și scorboroși își plâng prin frunze și-și țipă prin crengile uscate vremurile de vrednicie. Pustiul este deșteptat de cârdul de cioare gălăgioase, care spintecă văzduhul întunecând zidurile innegrite de ploii. Grădinița de flori e tristă cași un mormânt uitat.

Lăurusca și trandafirii agățători — neputincioși... și-au slăbit brațele care îmbrășisau stâlpii sculptați ai pălimarului... ca aripele frânte cad ramurile pe scândurile inverzite de mușchiu și putrezite de ploae. Brazii sunt singurii străjeri falnici care vuesc prin crengile lor verzi vijelia vântului. Iar gardurile dărâmate împrejmuesc neputincioase o gospodărie risipită de urgia unui nemilos destin venit furios în urma unei nebunii a tinere-

ții, ce s'a sălășluit ca o neghină în inima pătimașă a jupăniței Irina.

Spuin și istorisesc oamenii cu spaimă că în puterea nopții umblă umbra garbovită a boerului Toma Damian printre ruinele zidurilor și vorbind singurătății infiorate, își blestemă trecutul și ceasul când l'a hărăzit cel de sus să se însoare cu Irina Arbore fata pitarului domnesc lăcuitor în Răzoare, sat răzășesc depărtat cale de o poștă de malul Moldovei și de ținutul Vălenilor.

Istoria ce am să v'o spun am auzit-o dela un bătrân uitat de Dumnezeu printre cei vii și care m'a incredințat prin jurământ și pe liniștea sufletului său, că l'a văzut pe boerul Damian prefăcut în strigoiu, venind noaptea din țințirumul bisericii prin spărtura gardului, să mai vadă locurile ce le-a stăpânit. În miezul nopții pleacă repede mistuindu-se, ca o flacăra în adâncul întunericului...

(va urma în No. viitor)

drept în ochi pătrunzând binele ca și răul.

Imi povesti viața lui. La 13 ani a rămas orfan de tată și fără un petec de loc. Era cel mai mare dintre frați, așa în cit pe seama lui căzură greutățile vieții. Și le-a rășbit. Bătrina lui mamă, cu fața numai sbircituri, căta la el și acum cu drag. Il ajuta, cit putea; măcar la supravegherea morii.

Din muncă a cumpărat primul petec de pământ. Mi-l arată sub poala pădurii. An cu an pământul crescuse. Voința și munca biruiau. Acum pășea domol pe cărarea din lungul pârâului ce curgea limpede și iute pe moșia lui, cu de toate, dela curechiul pentru iarnă până la grâul și păpușoiul pentru hrana zilnică. Podoaba locului era moara. Pe lângă pietrele de măcinat, istețul gospodar a adăugat două mașini de scărmanat lână, și câteva piue pentru scos oloiul din sâmburii de bostan.

„Când pietrele se odihnesc, merge mașina de lână, iar către sfârșit de toamnă prind a țăcăni pilugile pentru oloi. De nu curge, măcar picură. Sunt însă vremuri grele. Nu vin bani. Adun prea puțin. Nu știu când voi ajunge să cumpăr și bucățica de pământ de colo, ca să întregesc ce am“.

Pământ și iar pământ! Acesta e visul și scopul vieții multor ca el. Trebuie să-l auzi cum apasă pe vorba pământ, pentru ca să-ți dai seama de puternica legătură a muncitorului cu ogorul, fără de care înțelege traiul; nu numai ca înlesnire de hrană, ci ca plăcerea supremă a vieții.

Amurgul ne mână spre casă, o adevărată cetățuie în mijlocul satului, o inconștientă reînviere atavică.

Zidul dela stradă, înalt, nu lasă să se vadă ce e îndărătul lui. Casa bătrânească, din bârne, stână scoborită 'n vale, era într'o parte, locuită încă. Casa nouă, dinspre stradă adevărată culă cu ferestrele largi, era iarăși o mândrie a biruinții. Alta la fel nu se mai afla în sat.

În interior însă domnia simplității primitive.

Odaia ce-mi fu dată, spre o-

dihă n'avea nimic de prisos. Un pat cu picioarele înalte, ca o năvălie, era mobilă cea mai de samă. Drept cearșaf, o țoală țesută 'n casă, peste paiele care țineau loc de saltea. Pentru acoperit, o pocledă mițoasă, călduroasă, tot produs al casei.

În lungul păreților laite înguste; la un colț masa. Pe pereții văruiți, ici colo ștergere înodate 'n cuie. Atât. Industria mare, modernă, era reprezentată numai prin lampa ce spânzura din grindă și prin soba de tuciu, care încălzea două odăi de o dată. Nimic de prisos: prea puțin de proveniență străină de casă.

Simplă, patriarhală, cum nu se întâlnește azi aproape nicăieri la noi, se desfășura mai ales viața familiară.

Stăpân era el, muncitorul, cel mai vrednic din casă. De el ascultau trei feciori, din care doi însurați, cât și fratele mai mic, însurat, cu copii și el. Munca să săvârșea devalma; câștigul însă îl administra stăpânul. Averele erau comune, ca și traiul în casă. Tot ce se agonisea servea pentru mărirea proprietății nedivisată.

Jos în odaia comună, bucătărie și sufragerie tot odată, alătura de vatra străbună, în jurul mesei rotunde, pe trei picioare, s'au

asezat cei 13 ai casei, pentru a sorbi cu lingura de lemn din strachina plină cu fertură de sară.

Ceteai pe fața fiecăruia respectul pentru capul casei, către care căta cu sfială nevasta, fratele, feciorii și nurorii. Chiar drăguțul plod de vre-o trei ani, își îneca scâncitul când „tătucul“ zicea „sst“, punând degetul la gură. Fiul cel mai mare, deși însurat, stătea cu adâncă sfială în fața părintelui, așezându-se pe scaun ori gustând din paharul cu vin, când acesta îi făcea semn. Sfânt tablou al vremurilor străvechi din epoca de aur a omenirii.

În atmosfera aceasta de curată și adâncă cinstire familiară, Ștefan Mitulescu, căpătă pentru mine înfățișarea unui erou al muncii tăcute și al voinții dârze îmi impunea respect. Sănătatea sufletească și trupească sălășluia în cuprinsul zidurilor, peste care nu trecea nici zavistia, nici patimile care sfâșie omenirea. Cultul principal era legătura familiară — deci dragostea de neam — și legătura cu pământul, deci dragostea de țară.

Munca sfințește viața.

I. Simionescu
Profesor Universitar

Din ziarul „Universul“.

CARE-I OMUL?

Se știe că învățătorii n'au primit salariul pe ultimele trei luni din anul 1931. Se știe ce viață de martiri duc acești oameni, luptându-se cu lipsurile materiale, cu datoriile la negustori, cu susținerea școlilor (nu ne sfiim să spunem că aproape 50% din școli sunt întreținute din punga istovită a dascălilor) cu întreținerea copiilor prin școli etc.

Se mai știe deasemenea eforturile ce le-am depus noi aceștia dela centru, pentru a obține faimoasele acreditive cu care să se achite aceste nenorocite salarii: drumuri peste drumuri la București, telegrame peste telegrame în toate părțile, intervenții peste intervenții pe toate căile și prin orice persoane care apăreau în cale

și de care ne legam ca și înecatul de un paiu.

Toate au rămas fără nici un rezultat.

Acum trăim în speranța că până la 31 Martie 1932 ni se va achita toate restanțele. Speranțe însă, nu siguranțe. 31 Martie nu-i departe iar dela 1 Ianuarie a trecut destul timp fără să ni se dea ceva, cât de puțin.

Și-atunci se pune cu drept cuvânt întrebarea:

Care-i omul care ar putea să ne salveze drepturile noastre, existența noastră, umilul nostru avut, leafa? În vremea asta, când intervențiile oamenilor autorizați (revisor, prefect, președintele asociației, parlamentari), se isbesc de ziduri așa de reci și neclintite,

continuare în pag. 6-a

Curajul cetățenesc

Ne agităm la colțul străzii sau împrejurul mesei, — de ce trebuie și de ce nu trebuie, — adică cu rost și fără rost, bineînțeles când suntem într'un cerc „*al nostru*“.

Tuăm și fulgerăm contra regimului, a șefilor noștri și a conducătorilor în general, contra oricui înafara persoanei noastre, chiar contra Ministrului ori a ultimului primar de țară.

Clevetim acțiunile tuturor și nu admitem decât acțiunile care ne „convin“ în sensul strâmt al cuvântului.

Când e vorba însă de a spune răspicat și demn greșeli mici sau abateri grave făcute în dauna statului și a cetățenilor, ne ferim, ne dăm în lături, pentru considerațiuni de ordin politic, economic, familiar... etc., trecute prezente sau viitoare și continuăm a cleveti mâine în aceleași condițiuni și împrejurări. — Suntem lipsiți de civism!

Nu avem curajul de a spune sau cere socotală — demn și respectos, bineînțeles — pentru orice abatere.

Suntem eroi de-ai lui Caragiale și scenele sunt asemănătoare cu cele dintr'o baladă veselă de Topârceanu.

Ne furăm căciula, cum zice vorba veche. Ne înșelăm, ba mai

Care-i omul?

urmare din pag. 5-a

s'ar mai găsi altcineva care să facă acest lucru?

Cine-i acela? Să iasă la suprafață și să-și ia răspunderea c'o face. Va avea recunoștința celor 600 de învățători, va fi bun de pus la rana care sângeră, va fi răsfățatul nostru în orice împrejurări.

Nu vrem să recurgem la alte mijloace ca să ne căpătăm ce este al nostru. Vrem să-l obținem pe cale dreaptă și cinstită. Deaceia cerem să iasă omul care să ne salveze situația. Acum, cât mai degrabă; 31 Martie bate la ușă.

Const. Luchian

mult, ne formăm o deprindere rea, turnând în firea noastră însăși, otrava aceasta a fațarniciei, căci veșnic una zicem și alta facem.

Prin această deprindere — contribuim într'o largă măsură — la agitația fără rost a străzii, a spiritului public și înăsprim sufletul celor slabi și ușor de influențat, care trebuie formați cu exemple de tarie a caracterului și nu atrași în mocirla fațarniciei.

Facem în toate împrejurările o educație de vorbe goale și nu de fapte, cum ar trebui.

Suntem lipsiți de civism!

V. Scripcaru

Casa românească veche

Casa românească veche, ne-a înfățișat-o Grigorescu în picturile lui: încadrată de natură, modestă, simplă, de-o armonie nebănuită, stăpânită deopotrivă de adâncurile pământului și de seninul cerului, mărturia echilibrului sufletesc al poporului care a creat-o. Cuprinsă în cadrul de verdeață a primăverii, avea un farmec local desăvârșit.

În față avea un pridvor cu stâlpi, sub care se deschideau porțile unei bolti de pivniță, umbrite de lianele curpenilor sau a viței sălbatece. Acoperișul era înalt și arcuit, întocmai ca la bisericile de lemn; umbra lui stăpânea pridvorul și-l apăra de soare, de ploaie și de zăpadă. Pereții albi încadrau minunat ferestrele, din care zâmbeau florile de oală.

În jurul casei se deschidea o ogradă largă, umbrită de nuci bătrâni, liliaci și vișini, pe care o închidea un gard de zăplaz, cu porți grele de stejar înflorite cu încreștături de toată frumusețea. Porțile și porțile aveau acoperișuri de draniță, ca niște jucării, cum se vede și astăzi la orice chinovie din munții Moldovei.

În dosul casei era livada, lângă care, adeseori, era prisaca. În grădina de flori nu vor fi lipsit busuiocul, menta, nalbele, garofele și poarta raiului.

În pragul acestei chinovii; se

Până când nu vom avea curajul în acest domeniu, nu se vor îndrepta multe rele.

Cine latră de după gard, s'o facă sănătos, căci asta e poate menirea lui.

Pentru spiritul public însă, acest sistem e dăunător din cale-afară și trebuie păstrat fiind o rămășiță al celei mai negre epoci din istoria noastră, aceia a fanarioților.

Cine are ceva de spus, de îndreptat, s'o spună față și demn țară a murzura din umbră, căci slăbirea caracterului cetățenilor în masă, duce la dezorganizarea statului, pe care îl dorim tare și nou acum mai mult ca oricând.

linișteau gândurile; pacea stăpânea nestânjenită.

Pridvorul imbia stăruitor, pe oricine, să-i arate frumusețile lui tăcute, nebăgate în seamă: încreștăturile. Flori stilizate, până la câteva linii, lucrate cu muncă tăcută și plină de răbdare, de-un meșter anonim, care și-a închis acolo toată taina lui sufletească, duioșia inimei lui, — singura închinare pe care putea s'o facă cu toată sinceritatea.

Florile din geamuri imbiau stăruitor, pe acela care s'ar fi oprit mai mult în pridvor, să pătrundă în casă.

Din pridvor se pătrundea în tindă. Tinda avea, de-o parte și de alta, odăile de locuit și odaia de oaspeți.

În odaia de oaspeți se păstra tot ce avea, mai bun și mai frumos, gospodina.

În colțul dinspre răsărit era așezată icoana cu perdea lucrată cu râuri frumoase de flori, și cu buchete de busuioc, în dosul ei.

Pereții erau împodobiiți cu covoare cu modele alese, în care gospodina căuta să imite culoarea cerului, nuanțele curcubeului, florile grădinii și-a fânețelor.

Într'un colț era acățat blidarul încrestat, ca și stâlpii pridvorului, de vre-un meșter local, în care se păstrau plosca și vasele mai de preț, din cuprinsul gospodăriei.

Pe-un pat mare, așternut cu scoarță, erau așezate teanc, pernele cu ajur, păturile și lăicerele de lână.

În altă parte a odăii era tronul împodobit cu încreștături și lada zugrăvită cu culori vii.

Într'un dulăpior, pus pe laviță, ce se întindea pe lângă perete, erau așezate lucrurile mai de preț ale gospodinei: conciuri, marama de borangic, ștergare brodate, fote sau catrințe, lucrute măestrit și bătute cu fluturi de aur și argint și salbe grele de aur.

Decorul era întregit de perdelele albe, dela ferestre. Totul era așezat acolo, cu un gust rafinat. Gospodina nu uita să parfumeze odaia și lucrurile de preț, cu sulcină și dumbravnic.

Dincolo, în odaia de locuit, erau mai puține podoabe. Într'un colț era nelipsita vatră cu cuptor, horn și venițe, unde copiii își țineau tovarășie de joc, cu pisicile.

La lumină, lângă fereastră, se vedeau stativetele, în care se lucrau, pe rând, pânza, lăicerele și scoarțele. Într'un colț era masa rotundă și scaunele.

De jurîmprejurul pereților împodobiți cu lăicere, se întindeau lăițele. După vreun lăicer, sau poate chiar după o grindă, era furca de

tors încreștată tot așa de frumos cum erau stâlpii pridvorului și tronul. Gospodina o avea din tinerețe, când o primise în dar dela un flăcău care-i tulburase inima, pe vremuri.

Impăcată, liniștită, plină ca un stup, lipsită de zorzoanele care întunecă limpezimea gândului, casa era oglinda oamenilor și-a locului.

Meșterul anonim, local, cu grai frumos și gânduri limpezi i-a închinat toată arta lui pe care o închinase, cu alt gând, lui Dumnezeu, în bisericuța de lemn.

Aici s'au întâlnit cântărețul satului, cu povestitorul, care știa nenumărate basme, și cu fetele și nevestele, care se pricepeau să coase, la sezători, și luând unul dela altu', ne-au dat cântecele populare, basmul și arta țărănească cu care ne fâlim, la toate ocaziile, în fața streinilor.

Graba și sbuciumul cu cari trăim, au făcut să uităm de această moștenire pe care ni-au lăsat-o înaintașii. Toate se uită, se perd.

Ce vom lăsa moștenire celor ce vor veni dacă noi le-am uitat?

Graba? Frământarea? Dar sunt acestea un reazăm pentru suflet?

M. Cojocaru

Să ne cercetăm sufletele

— urmare —

În schimbarea vieții dela sate, un însemnat rol joacă orașele. De cele mai multe ori săteanul primește dela orașe ceea ce acestea au mai rău.

Printr'un trecut îndelungat în muncă și răbdare, poporul românesc și-a trecut în zestrea sa sufletească: religia, buna cuviință, cinstea, munca și economia. Asupra acestor însemnate daruri ale sufletului său, adesea omul a lăsat să-i intre în suflet: nepăsarea față de cele religioase, nerespectul pentru cele frumoase, necinstea, lenea și alte rele.

Să cercetăm pe rând cum asupra fiecăreia din cele de mai sus, orașele au dat satelor ceea ce au avut mai urât.

I. La nepăsarea față de cele religioase—ca și la seclarismul păcătos :

față de Biserică și periculos față de țară—care a început a pătrunde la sate, orașul a lucrat foarte mult. Sătenii care au avut de aface cu orașenii (de cari sunt mulți nepăsători față de cele religioase) a împrumutat și el această nepăsare care le lenevește sufletul sădind în ei destrăbălarea.

II. Buna cuviință a Românului, se găsește și ea călcată, căci omul se lasă a fi desmățat și numai respectă nici înțelepciunea bătrâneții.

III. Astăzi nici cinstea numai este socotită ca temelie a purtării oamenilor. E mai ușor să-ți murdărești sufletul, culegând roade depe urma înșelătorilor.

S'a ajuns pâna a se zice: „Pe omul cu ochi nu-i păcat să-l înșeli”, ca și

cum, dacă cel înșelat n'are ochi să vadă, cel care-l înșală n'ar avea în el cinstea care nu-l lasă să se hrănească din roadele muncii altuia.

IV. Necinstea, aduce și lenea, căci dacă prin șărlătănie poți trăi, de ce ai mai munci?

V. Economia a fost distrusă prin cheltuelile nesocotite pentru lucruri—adesea nu numai nefolositoare, dar deadreptul stricătoare—de lux, prin care sătenii au vrut să semene cu orașenii.

Asupra jocurilor și cântecelor curate românești, deasemenea orașele au făcut o crimă înlocuindu-le cu cele mai caraghioase strămbături, care s'or fi potrivit altora dar pe noi Românii ne fac niște maimuțe.

Cele mai frumoase averi sufletești ale Neamului românesc se transformă, întru cât satele au cules de prin orașe ce a fost mai rău. Religia înlocuită cu nepăsare; buna cuviință, prin nerespect; cinstea, prin nerușinata minciună și șărlătănie; munca prin lene; economia, prin risipirea nesocotită a roadelor muncii (culese adesea din dreptul altora); cântecele românești prin nerușinate îmbălături și frumoasa horă și brăul românesc, prin diferite strămbături și maimuțării.

Dacă ne cercetăm sufletele, și orășeni și săteni, vom găsi că purtăm vina distrugerii sufletești a Neamului. Orașenii prin aceea că am schimbat așa de în rău toate cele despre care am vorbit, iar sătenii prin aceea că am luat din orașe ceea ce a fost mai rău.

Dacă toată zestrea sufletească a Neamului românesc (religia, bună cuviință, cinste, muncă, economie) ne-a ținut în fața tuturor greutăților ce s'au încercat să ne piardă, apoi ele ne sunt cel puțin tot așa de folositoare și astăzi, când avem de luptat cu atâtea greutăți. Să ne înălțăm sufletele în religie, să ne înapoiem la buna cuviință, să întronăm cinstea, să ne apucăm de muncă, să nu cheltuim pe lucruri netrebuitoare și stricătoare, să scuturăm pământul jucând românește, să ne veselim cântând românește, să ne mângâiem în durere cu doina noastră bătrânească și atunci prietenii ne vor îndrăgi, iar dușmanii ne vor respecta și se vor teme să se gândească la pieirea noastră.

Mihai Delasarata

Data vittoare, vom vorbi despre cauzele care au făcut și la orașe asemenea dureroase schimbări

Alegerile pentru Adunarea Eparhială

În ziua de 14 Februarie a. c. credincioșii din toate parohiile acestui județ, împărțit în patru circumscripții, au avut de ales oot persoane, care împreună cu reprezentanții celorlalte patru județe din Eparhia Mitropoliei Moldovei, trebuie să formeze alături cu clericii respectivi, adunarea Eparhială.

Dau câteva din atribuțiile, pe care această adunare, conform legii, are a le îndeplini:

Sustinerea libertății și drepturilor Bisericii noastre strămoșești.

Luarea măsurilor necesare pentru ridicarea culturii clerului, cum și pentru propășirea culturală și educativă a tinerimei în spirit moral și religios.

De a lua măsurile necesare pentru disciplinarea organelor bisericesti și a credincioșilor.

Controlul întregii averi a Eparhiei.

La aceste îndatoriri se mai adaugă apoi și aceea — imperios cerută de interesele generale ale Bisericii — de a lupta cu cea mai mare energie pentru modificarea Art. 19 și 21 din Legea de reorganizare bisericească.

Starea de mizerie în care a ajuns salarizarea clerului, căruia i s'au impus curbe peste curbe, până aproape de desființare, se datorește numai acestor două articole, introduse prin influența chiriariștilor ardeleni și prin care **plata personalului bisericesc este socotită numai ca complectare**, iar nu ca **salarizare**, așa cum am avut-o în vechiul regat și cum trebuie să o avem și mai departe.

Se vede dar cât de mare este sarcina celui ce râvnește la onoarea de a face parte din această adunare și câtă răspundere i se cere față de interesele superioare ale Bisericii noastre, în niște vremi neobișnuit de grele ca cele de acum.

Unui membru al adunării, spre a fi la înălțimea problemelor asupra cărora va trebui să hotărască i se cer, pe lângă o caldă convingere religioasă și o temeinică pricepere în chestiuni de ordin bisericesc, o cultură cât mai aleasă,

cum și cuvenita energie și stăruință în apărarea intereselor, pe care le reprezintă în adunare.

Pe mulți din candidații, care s'au prezentat pentru această alegere nu i-a preocupat însă marea răspundere a mandatului, ci numai și numai ambiția de a fi și ei **aleși**. Ce-l interesează pe el dacă pricepe sau nu, treaba la care se prinde, ori dacă-l îndreptățește vreun merit personal la această onoare? L'a interesat doar atât, să mai numere încă o **victorie**, ori ca această modestă victorie de a fi ales în Adunarea Eparhială să-i dea drept mai târziu, la alte isbânzi mai rentabile.

Este o caracteristică a vremii de astăzi, îndrăzneala oamenilor de a se băga în treburi pentru care n'au nici o chemare, nici o pricepere. Singurul lor titlu, pe care-l cred suficient pentru toate situațiile, chiar și pentru cele mai superioare, e numai **îndrăzneala și vanitatea**.

Dar este o vorbă românească că „nu-i prost cine primește, ci-i prost cine dă“.

Preoții, împreună cu toți oamenii cuminți, au avut datorita să nu încurajeze, prin sprijinul lor, aceste îndrăzneli. Și în adevăr, că în marea majoritate a cazurilor, nu avem a ne plânge, ci dinpotrivă.

Cei mai mulți preoți au ținut să aibă o prealabilă înțelegere pe circumscripții, căzînd de acord asupra unor candidaturi serioase și au și lucrat apoi în consecință, nelăsându-se influențați nici de stăruințele, nici de presiunile celor ce nu aveau căderea să se amestece în aceste treburi.

Desigur că județul Neamț are drept să se laude cu aleșii săi întrecare sunt și doi profesori universitari și oameni de înaltă valoare morală și culturală ca **D. I. D. Ștefănescu și Victor Cădere**.

Acest merit revine aproape întreg preoților noștri și cred că totdeauna, și pe viitor, se va putea realiza cuvenita înțelegere măcar pe chestiunile mari ce ne privesc.

Preot C. Matasă

Congresul preoțesc

nu se va mai ține

Comunicat

Se aduce la cunoștința preoțimei din întreaga țară că, comitetul central al Asociației Generale a Clerului ortodox român, în ședința Sa de a 13 Februarie a. c. a hotărât a se renunța la congresul general extraordinar, anunțat pentru ziua de 2 Martie a. c.

Motivele sunt cele mai jos notate:

1. Înalta sfătuire primită în acest sens din partea Sf. Sinod Permanent al bisericii ort. române (adresa No. 278/932), întemeiată pe considerația că acest timp coincide cu pregătirile de a se convoca adunările eparhiale și congresul național bisericesc — în forma lor nouă — și pe considerația că aceste foruri, și în deosebi congresul național bisericesc, putând realiza o puternică acțiune comună (ierarhie, cler, laici) cu mai multă eficacitate vor isbuti să îmbrățișeze, să trateze și eventual să rezolve dezideratele asociației.

2. Socotinta pe care ne-o împărtășește părintele G. Ciuhandu, președintele clerului ardelean „Andrei Șaguna“, că în chestia grea a salarizării și problemelor largi bisericești, trebuie nu numai o **mobilizare parțială a preoțimei**, ci un larg front deobște, pe care congresul general extraordinar preoțesc nu l-ar putea realiza,

Părintele Ciuhandu sugerează ideea că și secțiile Eparhiale ale asoc. g-le a clerului pot să-și strige necazurile, prin consfăturile lor, pentru a se vedea că durerile clerului sunt reale și nu sunt obsesii și poze ale comitetelor centrale.

3. Fizionomia cea nouă a adunărilor eparhiale, proclamată prin votul secret și liber al preoțimei — vot care este în dezacord cu dorințele exprimate în diferite congrese preoțești — slăbește râvna și munca comitetului central

Tratamentul de iarnă la pomii roditori

Ca să căpătăm fructe frumoase și sănătoase dela pomii ce-i avem în grădină ori în livadă, nu este de ajuns ca ei să înflorească și să lege bine. O mulțime de dușmani, insecte (gângăni) sau ciuperci, cari dau așa numitele boli criptogamice, stau de pe acum la pândă și nu așteaptă decât ca pomii să se desmorțească, adică să-și înceapă vegetația lor, pentru a-i ataca, distrugându-le frunzele, florile, coaja și vătămându-le fructele.

Contra acestor răi făcători avem, cum spune românul, ac de cojoc.

Pentru unii din ei și anume pentru insecte, lupta trebuie începută chiar în această vreme. Pentru ceilalți, cum sunt ciupercile ce dau naștere la tot felul de boale, trebuie să așteptăm înmugurirea pomilor pentru a începe tratamentele:

Prin tratamentele pomilor, contra insectelor sau a boalelor criptogamice, înțelegem stropirea lor, în diferite epoci ale anului, cu anumite zemuri ce au ca bază (parte de căpetenie) pucioasa, arsenicul sau petrolul, substanțe otrăvitoare pentru ele.

Congresul preoțesc

nu se va mai ține

urmare din pag. 8-a

pentru revendicările preoției^{*)}.

Părintele P. Partenie, președintele asociației generale este gata să lupte împreună cu frații preoți parlamentari, pentru ca să se plătească lefurile întârziate și să ni se rectifice curbele nedrepte chiar la posibilitatea bugetului extraordinar în curs. Cucernicia sa a acceptat din partea Sf. Sinod împuternicirea dată de a lucra în comisia dela finanțe, pentru a se rândui clerului o dreaptă salarizare, în scara de armonizare.

^{*)} NOTĂ. La alegerile reprezentanților clericii, preoșii din câteva eparhii au ales pe recomandările oficiale: câte 2-3 protopopii de județ, referenți etc. cărora le convine și situația actuală.

Unele stropiri se fac acum până la înmugurirea pomilor. Acestea alcătuiesc așa numitul *tratament de iarnă*. Altele se fac la înmugurire sau după aceasta, înainte de înflorire sau după înflorire. Altele se fac după legarea fructelor și până cu 2—3 săptămâni înainte de cules. Toate aceste stropiri ce se fac în timpul de când pomii încep să inverzească și până aproape de culesul fructelor, alcătuiesc așa numitul *tratament de vară*.

De regulă, într'o livadă pentru ca să păzim pomii contra atacului insectelor și a boalelor criptogamice este nevoie să facem un *tratament de iarnă și trei de vară*.

Tratamentele de vară se pot face deodată și contra insectelor și contra boalelor, pentru a se economisi timp și bani. În acest caz, tratamentul se chiamă *mixt* (și una și alta) și se face cu zemuri pregătite cu otrăvuri ce otrăvără insectele, amestecare cu alte otrăvuri cari nimicesc ciupercile bolilor.

Tratamentul de iarnă se face numai pentru nimicirea insectelor, cum este spre pildă *păduchele țestos* sau contralarvelor (viermilor) ce se ascund sub coaje și în crăpăturile lemnului.

Se mai face de asemenea și pentru nimicirea mușchiului și a lichenilor ce s'au cuibărit pe trunchiurile și crengile pomilor.

Ciupercile cari dau naștere la boalele criptogamice nu le putem combate prin tratamentul de iarnă.

Tratamentul de iarnă trebuie început de îndată ce gerurile mari au trecut și timpul se mai încălzește. În zilele friguroase nu se poate lucra căci zeama îngheață pe pomii. Stropirile se fac cu anumite zemuri. În comerț se găsesc fel de fel de aceste zemuri, sub nume felurite.

Nu putem spune că ele nu sunt bune, dar costul lor față de criza de astăzi, este prea mare. Aceiaș treabă o putem face și cu zemuri pregătite de noi, din

materiale pe care agricultorul le cumpără singur și după rețete ce vor fi date de noi, cei dela „Drumul Nou” pentru fiecare boală sau insectă în parte.

Stropirile nu se pot face decât cu anumite aparate.

Și la cumpărarea acestora, agricultorii trebuie să deschidă bine ochii. În comerț se găsesc multe feluri de asemenea aparate, dar nu toate sunt bune. Unele sunt bune dar se vând prea scump. Unele aparate sunt bune pentru anumite regiuni dar nu sunt bune pentru altele. Agricultorii ce vor să cumpere asemenea aparate, necunoscând toate aceste lucruri, pot fi ușor înșelați de negustori, cari au interes să vândă marfa din prăvălie. Aparatele de stropit pomii sunt de două feluri:

a) De purtat în spinare.

b) De pus pe un cărucior și tras printre rândurile de pomi.

Pentruca un aparat de stropit pomii să fie bun, trebuie să întrunească următoarele condițiuni:

1) Să aibă presiune mare, adică să arunce zeama cât mai sus și s'o prefacă într'o ploaie mărunță — ca ceața — care să cadă și să se așeze bine pe ramuri.

2) Să cuprindă o cantitate potrivită de zeamă pentru ca să nu fim nevoiți să-l umplem prea des.

3) Să fie ușor de purtat.

Dacă este pentru purtat pe spinare, greutatea lui, când este plin de zeamă, să nu fie prea mare, căci atunci este obositor pentru cel ce lucrează.

Dacă este de tras pe roate, atunci să nu fie iarăși prea greu, căci trebuie tras numai de un cal printre rândurile de pomi.

4) Să fie construit din materiale solide, care nu se strică repede din cauza tăriei zemei și să nu fie încheiat cu nituri.

5) Să nu coste prea scump.

Dintre aparatele ce se poartă în spate sunt unele la cari trebuie să pompăm tot timpul cât lucrăm cu ele. La altele însă se face mai întâi presiune, pompând aer într'un rezervor al lui. Acest aer comprimat (indesat) într'un loc strâmt, aruncă cu putere zeama, atunci când dăm drumul aparatu-

lui. În felul acesta omul ce lucrează are amândouă mâinile libere. Aceste aparate care se numesc „pulverizatoare pneumatice“ costă puțin mai scump ca celelalte.

De felul celor cu aer comprimat (pneumatice) este bun aparatul numit „Calimax“. Ca aparat de pus pe roate pentru a fi tras printre rândurile de pomi este foarte bun unul ce se întrebuințează mult în Canada. El se cheamă „Spramotor“ și nu este altceva decât o pompă ce are două tuburi de cauciuc întinse pe niște bețe lungi de trestie ce pot să ajungă până la 7—8 metri înălțime. Această pompă se așează pe partea de sus a unui butoi obișnuit care este tras pe un cărucior. În butoi se pune zeama de stropit. Butoiul va fi mai mare sau mai mic, după puterea calului care va trage și după felul cum este livada de pomi. Totul este ca el să poată fi tras plin, de un singur cal fără mare greutate.

Acest aparat de stropit „Spramotor“ este bine construit și poate face mult lucru într-o zi. Prețul lui este între 6—7.000 lei, încât prin întovărirea mai multor agricultori se poate ușor cumpăra.

Tot ca aparat de pus pe butoi este bun și cel numit „Pomona“.

Cei ce doresc să cumpere aparate de stropit ar face bine dacă s'ar adresa *Uniunii*, pentruca ea tratând deadreptul cu reprezentanții fabricelor, ar putea căpăta condițiuni mai ușoare, în ceiace privește prețul și plata.

C. Măleanu
Ing.-Agronom

După revista „Drum nou“.

ȘTIRI

■ Oamenii care obișnuiesc să cerceteze cum se câștigă bani în alte țări, au recomandat că în județul Neamț s'ar putea realiza frumoase venituri din creșterea animalelor sălbatice, cu blană scumpă. D-l învățător **V. Scripcariu** studiază înjghebarea unei crescătorii de jderi. D-lui e și vânzător și bun gospodar, suntem siguri dar că lucrul a intrat pe bună mână.

Ne pier prunii

III

(după revista Drumul Nou)

Din cei 74 milioane de pomi roditori, cât avem în țară, peste 48 de milioane sunt numai pruni. În special în Vechiul Regat, toată regiunea deluroasă și până sub poalele munților este plină de livezi de pruni. Starea acestor pruni este însă jalnică! Aproape nu se găsește livadă care să nu fie năpădită de către o gânganie afurisită ce sugă toată puterea prunilor și-i face în câțiva ani să se usuce!

Această gânganie este *păduchele testos*. Despre el am mai scris și în anul trecut și anume în „Drumul Nou“ No. 2 din 15 Ianuarie 1931. Cu toate acestea, socotim trebuitor să atragem din nou atențiunea oamenilor asupra lui, *căci păduchele testos este în ziua de azi, cel mai înversunat dusman al prunului*. Mulți oameni nici nu știu că răul de care suferă prunii lor este datorit acestei gânganii. Am auzit pe unii spunând că prunii au căpătat „bășicare“ iar prin Bucovina s'a crezut că a dat „filoxera“ în pruni. Cine merge astăzi în regiunile cu livezi de pruni este mirat când vede, de departe, culoarea lor neagră ca funinginea.

Acesta este semnul cel mai sigur că acele livezi sunt pline de păduche testos. Acesta produce un suc dulceag pe care se prind și trăesc niște ciuperci negre, care prin marea lor număr, dau acea înfățișare de funingine pe crengi. Păduchele testos trăește și pe arborii din pădure, iar în grădini îl găsim pe măr, pe păr și pe prun. Pe măr el are înfățișarea unei virgule, pe păr a unor solzi de pește, iar pe prun a unor boabe de linte. Pe prun el se poate cunonște după umflăturile acelea mici, cari nu sunt altceva decât „testurile“ sub care trăește insecta. Aceste testuri se găsesc înșirate ca mărgelile pe partea de jos a ramurilor tinere. Pe la începutul lunii Mai, dacă ridicăm cu unghia acele testuri, vedem un praf alb și mărunț. Acesta nu este altceva decât *ouăle păduchelui*.

Prin luna Iunie, es din aceste ouă omizele, cari trec de pe crengi pe partea de jos a frunzelor. Acolo ele se îngrămădesc și stau toată vara sugând cu ciocul lor suc de frunzelor. Toamna, înainte de căderea frunzelor, păduchele testos se mută iarăș pe crângi, așezându-se pe partea de jos a lor, unde se acoperă cu țesturi. O parte din păduchi cad însă cu frunzele la pământ, de unde se ridică apoi pe trunchiuri, ascunzându-se pentru iernat, în crăpăturile lor, sub coaje sau în mușchi de pe ea. Ca să se ferească și mai bine de frigul iernii, păduchii se mai acoperă și cu o pătură de ceară. Primăvara, când vremea începe să se încălzească, femeiuștele fac ouă, pe care le acoperă apoi cu corpurile lor.

Am arătat pe scurt felul cum trăește și se înmulțește păduchele testos pentruca agricultorii să-i cunoască înfățișarea și felul lui de viață.

Un lucru trebuie să știe toată lumea și anume: *păduchele testos, deși este cel mai mare nimicitor al prunilor, are leac, căci poate fi stârpit de noi prin stropirea pomilor cu anumite zemuri*. Dintre acestea am sfătuit anul trecut, întrebuințarea „*Kermocidului*“ și a *Zemei Sulfo-calcică*. Kermocidul am spus că se întrebuințează amestecat cu apă și anume 5—7 Kgr. la 100 litri apă. Această zeamă deși este bună costă însă prea mult. De aceia sfătuiam întrebuințarea zemei *Sulfo-calcică* care se poate ușor pregăti de către noi, din pucioasă var și apă. Zeama sulfo-calcică nimicește păduchele testos și costă f. puțini bani.

Zeama Sulfo-calcică am spus că se face din pucioasă, var și apă și anume:

3 kgr. pucioasă, 3 kgr. var și 100 litri apă.

Se stinge mai întâi varul, într'un vas cu puțină apă, se adaogă apoi pucioasa și se amestecă bine, adăogând încă 20 litri apă. Se pune apoi la foc și se fierbe, timp

de o oră și jumătate, până când zeama capătă o culoare roșietică și un miros tare de ouă clocite. După aceea, se ia zeama de pe foc și se toarnă într'un alt vas, în care s'a pus restul de apă până la complectarea celor 100 litri trebuincioși. Se amestecă apoi bine și se strecoară zeama printr'o sită deasă.

Stropirea cu această zeamă se face cu un aparat de stropit pomii, din felul celor arătate în articolul de mai sus. Timpul când trebuie începută stropirea este cam cu 3-4 săptămâni înainte de înmugurire. Stropirea să nu se facă decât în zilele când este mai cald, adică să nu fie îngheț.

Ea trebuie făcută așa fel ca pomul să fie scaldat de sus până jos de zeamă.

Am spus mai sus, că păduchii ce au căzut cu frunzele la pământ se urcă pe trunchiuri, unde se ascund sub coaje și printre crăpăturile lemnului, prin mușchi sau licheni. De aceea, dacă coaja este groasă și crăpată, să se dea jos, stropind apoi bine trunchiul cu zeamă. Dacă coaja este subțire dar are prinsă pe ea mușchi sau licheni, să se curețe mai întâi aceștia cu o perie de sârmă și apoi să se stropească. C. M.

Anchetă Culturală

Ziarul „Calendarul“, în pagina pentru săteni, care apare în numărul de Joia, să discute diferite probleme care privesc în deosebi activitatea preotului și a învățătorului. E de ajuns să spunem că la această pagină colaborează regulat D-l Gh. D. Mugur, spre a dovedi seriozitatea faptului.

În numărul de Joi, 18 Februarie, preoții, învățătorii și toți cei ce au o funcțiune misionară în sate, sunt stăruiți rugați a răspunde la următoarele întrebări:

1) Ce cred sătenii despre starea de azi a țării?

2) Care e în mintea lor, leacul pentru greutățile de acum?

3) Cred într'o izbăvire? Prin ce și prin cine?

4) Este în răbdarea de azi a oamenilor liniștea nădejdi?

5) De ce nu citesc oamenii? Pătrunde cartea la sat? Ce fel de carte și cine o aduce? Cel ce citește către ce înclină mai mult, către carte sau către ziar?

6) Cercurile culturale se mai țin ele cu râvnă și cu entuziasm?

7) Dascălii și oamenii, s'aleg

cu ceva după sbuciumul silit din ele?

8) E suficientă orientarea și însuflețirea dela centru?

Probleme de o covârșitoare însemnătate asupra cărora a-tragem —stăruiți—cuvinita atențiune a cititorilor noștri rugându-i să reflecteze serios asupra lor și n'ar fi rău să fie studiate și în grupe de 5 — 6, preoți și învățători și să răspundă ori „Calendarului“ direct sau nouă, aici la revistă.

Răspunsurile să fie clare, cât mai concise și cu îndrăzneala cuvenită pe care o cere adevărul și dreptatea.

* * *

Inițienți în fiecare sat căminuri culturale și faceți ca ele să trăiască viguros prin munca D-stre dezinteresată și plină de dragoste pentru cei mulți, din mijlocul cărora am plecat.

■ Duminică, 14 Februarie, a. c. a avut loc la Casa Națională „Regina Maria“ din Piatra-N., o șezătoare culturală. A conferențiat D-l învățător M. Avadanei, vorbind despre **D-nul Ion Rafiu**. Partea artistică a programului a executat-o elevele școlii Normale.

Informațiuni

■ Puține sunt țările care să îndeplinească condițiuni mai favorabile ca România, pentru cultivarea pomilor roditori și deci, pentru dezvoltarea comerțului cu fructe.

Totul cumpărăm cantități enorme de tot felul de fructe, din străinătate pentrucă — aici — nu se găsește fructe alese, în mari cantități; iar care sunt se vând scump, nu sunt păstrate bine și nu se prezintă cum trebuie, în comerț.

Merele de pe piață miroase de cele mai multe ori a cartofe sau a curechi pentrucă se țin în beciu, la un loc.

Iată cum pierdem din mână un însemnat isror de venit, pe care Dumnezeu ni l-a pus la îndemână, dar nu suntem vrednici să-l folosim.

Dați mai multă atenție livezilor, regenerați-le și studiați păstrarea și comercializarea fructelor.

■ Avem deosebita plăcere de a anunța cetitorilor noștri apariția „Calendarului“, un nou jurnal, pe care-l conduce cunoscutul scriitor și bun creștin, D-l Nichifor Crainic, profesor universitar. Acest ziar are de îndeplinit o foarte frumoasă și importantă misiune culturală și educativă pentru o cinstită orientare a opiniei publice de la noi din țară.

„Calendarul“ și-a luat această sarcină și D-l Crainic este o garanție că jurnalul său nu se va „spurca“, cum au făcut alte cotidiene, vânzându-se fie partidelor politice, fie trusturilor care se cătuiesc avuția acestei țări.

■ Rugăm pe Domnii parlamentari de aici și din restul țării să se facă ascultați spunând conducătorilor că impozitele, „sălbateca fiscalitate“, sugrumă cu desăvârșire producția acestei țări. Nimeni nu are curajul să întreprindă un comerț sau vre-o afacere industrială, că deodată-i cad în cap zece agenți fiscali. În cazul acesta omul se lasă păgubaș de orice, mulțumindu-se să...vegeteze, cum vegetează și țara.

■ Aflăm cu plăcere că prietenul nostru, D-l Malenda, un distins profesor al Liceului militar din Chișinău, se va căsători în ziua de 28 Februarie a. c. cu D-ra Baltaga, aparținând uncea din cele mai distinse familii din Basarabia.

Le dorim viață fericită și îndelungată.

■ Rog stăruitor pe cucernicii preoși care sunt în urmă cu plaja gazetei să fie buni a ne trimite neîntârziat sumele datorate.

Nu putem scoate gazeta regulat fiindcă nu avem de unde plăti tipografiei.

Sper că frații preoși vor sprijini cu toată inima, modesta noastră muncă și ne vor trimite prețioasa lor colaborare plăind abonamentele și trimițându-ne și material bun de publicat din activitatea culturală și educativă de la sate, în deesebi.

Cu mulțumiri anticipate Pr. C. Mafasă.

■ D-l Octavian Goga examinând situația politică, cu prilejul sărbătoririi sale la Cluj a declarat următoarele:

Toate categoriile sociale sunt cuprinse de o nemulțumire vecină cu revolta. În loc să se amelioreze situația, lucrurile merg din ce în ce mai rău. România, care este o țară bogată, cu toată criza economică prin care trece, va putea fi totuși salvată în ceasul al 11-lea printr-o guvernare, care să reîntroneze ideea de ordine, autoritate și siguranță, fiindcă mai gravă decât criza economică este criza sufletească (După ziarul Calendarul).

Deputatul I. Seutariu, un adânc cunoscător al problemelor economice, a dovedit prin ziarul „Calendarul” că fabricația zahărului nu-i costă pe fabricanți decât cel mult 20 lei Kgr. în care se cuprind absolut toate cheltuielile, cum și taxa către stat și totuși, zahărul s'a vândut de zece ani, cu prețul îndoit, ceea ce a adus fabricilor, după război, un venit net de peste zece miliarde lei. Au câștigat deci sută la sută. Oricine s'a încercat a infrânge această neomenoasă speculă s'a isbit de influența politicianilor, cuibăriți în consiliile de adm. ale Fabricilor de zahăr.

Cum să se îndrepte lucrurile, când am pus lupii să păzească stăna ?.

■ Mulți dintre cititorii noștri ne scriu arătându-și mulțumirea pentru felul în care se prezintă revista noastră. O luăm aceasta mai mult ca o încurajare și din parte-ne îi asigurăm că în rândurile ce le așterne aici modestul nostru condei, punem ceva din sufletul nostru și întreg dorul unei cât mai strănse colaborări pentru ca lucrurile să se schimbe mai în bine.

Are drept la mai bine și bogăția naturală a țării și comoara sufletească a Românului.

Sunt mulți oameni de inimă, care pot face mult, foarte mult, lucrând laolaltă; nu ne cunoaștem însă și nu e unire.

Știri diverse

■ La Frankfurt, în Germania, s'a stins din viață Regina Sofia a Greciei, mama M. S. Elena și bunica Moștenitorului României, Voievodul Mihai.

■ Cele mai multe automobile se găsesc în Statele Unite: 26.840 bucăți; în restul lumii: 18.960.000 bucăți. America numără 15.348.000 șoferi, dintre cari peste 7 milioane femei. În Europa, Franța are cele mai multe mașini cu motor și apoi Anglia cu 2.115.000 automobile.

■ După numărătoarea din urmă, Polonia are 31,927,773 suflete. Varșovia, capitala țării vecine din miază noapte, numără 1.708.211 locuitori.

■ Semnele păcii: peste 100 mii milioane lei vor trebui să-i cheltuiască Statele-Unite pentru cele 120 vase de războiu, comandate de curând.

Presimțirea americanului nu prea dă greș.

■ La noi și la alții: 470.000 bucăți s'au vândut, în Elveția, dintr'o broșură în care se arată însemnătatea fructelor, cele mai bune soiuri, păstrarea și folosirea lor, îngrijirea pomilor ș. a.

La noi, minoritarul Ignat Hertz ne-ar putea spune care din romanele sale criminale și senzaționale a ajuns să aibă atâția cititori.

■ Impozitul nebăgării de seamă, se poate numi paguba de peste 955 milioane lei produsă de cele 3616 incendii în 1930, cu mult mai sporite ca în 1929 (3443) Din nebăgare de seamă au fost 984 incendii, prefăcând în cenușă 4412 gospodării țărănești lăsând pe drumuri 18.809 persoane.

Cât mai multă băgare de seamă, frați săteni, nu strică.

■ Cei 500.000 stupari americani au 10 milioane de stupi și cari produc anual cam 125.000 milioane Kgr. miere.

■ În Spania, unde a început o stăpânire înrudită cu cea bolșevică, Crăciunul anului acesta a fost cel mai trist.

„LUMINA” TIPOGRAFIE, LEGĂTORIE DE CĂRȚI ȘI FABRICĂ DE STAMPILILE

DAVID ABRAMOVICI, PIATRA-NEAMȚ
STRADA PETRU-RAREȘ, 14

EFFECTUEAZĂ ÎN TIMPUL CEL MAI
SCURT ORICE LUCRĂRI ATINGĂTOARE
DE ACESTE BRANȘE CU 50% MAI
EFTIN DE CÂT CONCURENȚA.

ORICE LUCRARE SE EFFECTUEAZĂ ÎN ACEIAȘI ZI.

